

Передплата

на «РУСЛАНА» вноситься:
в Австрії:
на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 1-70 кор.

За границею:

на цілий рік: зі щоденною
виплатою 7 доларів, або 12
рублів; з виплатою двічі
в тижні 5½ долара, або 10
рублів; з виплатою що субо-
ти 4½ долара, або 9 рублів.
Поодинокі числа по 10 сот.

Телефон Редакції ч. 1484 — Конто почт. шадниць ч. 98.704.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Руслановкх псалмів М. Пашкевича

Виходить у Львові що дня крім неділь руских свят о 5½ год. по полудни.
Редакція, адміністрація експедиція «Руслана» при ул. Осолоїньских ч. 11. партер (фронт від ул. Тихої). Експедиція місцева в Агенції Соколовского в насажі Гавмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє.— Рекламці неопечатані є вільні від порта.— Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Відроченє державної ради.

(X) Цісарским розпорядком, як ми вже в середу звіщали, відрочено державну раду. Може ще ніколи так соромно не відослано послів домів, як сим разом, бо навіть не дали їм дїждати назначеного на п'ятницю засідання, але дорогою урядової часописи подано їм до відома сю звістку. Сего можна було вже від довшого часу сподїжати ся, бо народний парламент за весь час літної сесії не виявив ніякої законодавчої діяльності. Не тільки в повній палаті не було ніякої роботи, окрім формалістичного ухвалення бюджету, але й в комісіях, де доси звичайно ще найбільші противники висували супроти себе прилично, повставали не раз такі бучі, що доходило майже до биятики. Бюджетова комісія, ся доси найважнійша і найповажнійша представниця державної ради, стала осідком бездушної обструкції, а деколи відразливі бучі переривали монотонність обструкції веденої проти правительственной предлоги о засновини італійского правничого видїлу. Посольска палата має вправді тепер заострений реґулярмін обрад з почину д-ра Крека і Крамаржа, однак він не обов'язує в комісіях. Тимто Словінці вважали сю нагоду відповідною, щоби спиненем всякої роботи в бюджетовій комісії приневолити правительство і парламентарну більшість, щоби вдоволили їх народним домаганям що до засновин словінського уні-

верситету в Люблянї і народних шкіл в Істриї та признаня рівновартности загребских іспитів з австрійскими.

Здавало ся спершу, що сторонництва більшости дуже скоро поборють сю обструкцію, а тим самим зложать доказ, що також в комісіях не бажать терпіти спинюваня всякої законодавчої роботи. Однак сей розмах до спиненя обструкції ослаб вельми скоро, а розлад між сторонництвами більшости проявив ся передовсім тим, що предсідник бюджетової комісії Кіярї зложив свій уряд ніби задля того, що він не може контролювати промов виголошуваних словінською, або хорватскою мовою. Окрім того й представники польского кола заявили, що они готові й дальше поборювати обструкцію, але не згоджують ся на нічні засідання. Се становище польского кола було посередним пособлюванем обструкції, а причиною сего хитково становища мала бути справа водних каналів.

В польскім колі від довшого часу проявляє ся великий внутрішній розлад, веде ся ненастанна боротьба поодиноких польских сторонництв, так що мамо зверхної одноцілости польского кола оно зовсім не є одноцілим.

Що раз більше демаґогічні змаганя особливо всепольского сторонництва виходять на верх, провідник кола др. Гломбінський показав ся більш демаґогом, як політичним керманичем великого сторонництва, котре з давен здавна ішло з правительством і уміло все добре вихіснувати свою вірність правительственной політиці. Опози-

ційний настрої польского кола і яго хиткість в поборюваню обструкції проявила ся як раз в хвилі, коля обструкція почала знемагати і здавало ся, що правительство буде могло перевести хоч тіснійшу програму літної сесії. Виявило ся, що правительство не може числити на певну піддержку польского кола, що нема безпечної більшости для переведеня правительственной програми праці в літній сесії і не бажать піддавати ся обструкційній меншости, правительство рішило ся на відроченє державної ради.

Длячого польске коло так завзято почало наставати на виконанє каналового закона, котрий вимагав би видатку більш мільярда корон, длячого он уперло ся за будовою водних шляхів, хоч не тільки сучасне фінансове положенє, але й погляди заводових техніків і математиків виказують їх непригідність і непоплатність, се ще як слід не вяснено, але роздратованє польского кола причинило ся до захитаня парламентарної більшости, а своїх домагань оно не осягнуло і тим самим ослабило своє довголітню політику позитовною виробленє становище.

Ослабленє становища і впливу польского кола на державну політику могло би вийти на користь руского народу, бо австрійске правительство, хоч признавало нераз оправданими і справедливими домаганя і потреби руского народу, отягало ся з вдоволенем тих домагань, з заспокоєнем тих потреб, хоч би найбільш пекучих і

О. П. А. Шеган (P. A. Sheehan).

Мій новий сотруди́к.

Оповіданє із записок ірляндського парожа.

Переклав Володимир Держирука.

(Дальше).

— Дуже добре, дуже добре! — перервав я. — Автор знає, як трактувати справу по мужеськи.

„Незгідність між нашими бажаннями а відносинами“ — читав Ормебі далі — «між нашою душею а світом, лишили би ся загадкою, як би ми дальше жили, а несправедливим наріканєм, як би ми щезли. Чужинці, уроджені на висоті, переводили житє на низині в нездоровій тузі. Належимо до висшого світа і вічне пануванє є в наших серцях... — Що се доказує? — спитав капелян. — Не се, що ми нещасливі, а се, що ми безсмертні, се, що сей наш світ внутрішній домагаєть ся сего другого, поза нами... Не можу висказати, як болюча, гидка, страшна є думка про смерть — вірвану. Даймо віруючому в вірвану житє не шістьдесятьлітнє а тільки шістьдесятьхвилеве, поставмо перед ним особу милу або мудру і характерну і скажім йому, що се явище є безцілне для житя одногодинного, чи повірять? Ні! Думка про безсмертність все буде в нім жити; бо в противнім разі перед його душею, як перед душею Магомеда, вічно висіти ме в часі найгарнійшої погоди чорна хмара і вічно буде його переслідувати Каїнів страх. Ні, колиб навіть всі ліси сеї землі були гаями роскоші, колиб всі долини були так гарні,

як наша, колиб всі острови були островами щастя, всі поля полями елізейськими, всі очі очима доброти а всі серця сповнені радостю — то і тоді навіть, мимо сего щастя, Бог дав би духови нашому обітницю вічного естования. Щож доперва говорити, о Боже, коли тільки хат є окритих жалобою, тільки нив поляли війни, тільки лиць вкриває блідість, тільки очий червонієть ся від плачу, або замикаєть ся під подихом смерті? О Боже, чи се можливо, щоби грїб, ся пристань спасеня, був останною ямою, яка все криє в собі а нічого не звертає? Ні, подоптаний хробак осьмілюєть ся підвести очі на свойого Сотворителя і сказати: Ти не міг би мене сотворити тільки задля самого терпіння!»

Я слухав із замкненими очима спокійного ритму слів, поважноі, глибокої музики його голосу, що діяв на мене незвичайно успокоюючо; нараз при останних словах щось здавило його голос і він перестав читати. Гляджу на него: сей великий, сильний чоловік плакав тихо а риданя потрясали цілим його еством. О, Господи! Як багато тайних болїв є на сім світі! Хто міг би погадати, що ся спокійна поверховність розумуючого, образованого атеїста криє тільки огню? Не була се хвиля до розмови. Позволив я йому виплакати ся доволі.

По хвилині він отер очі і сказав:

— Справді, мені стидно, що треба було заплакати. Я не повинен був сего читати. Сей уступ виводить мене все з рівноваги.

— Не думай про се, — одвітив я. — Для людей часом дуже добре, коли можуть сердечно виплакати ся.

А в глибині душі подумав: «Моя мала буде в добрих руках».

— А тепер — сказав я далі — прошу положити книжку. Поговоримо.

— Ще один уступ, нехай промине зворушенє.

«Ах, Каролію — читав — який то гарний світ привалюєш каменем великанським гробовим, якого не піднесуть цілі віки. Колиб твої трудности основані на конечній для людей непевности, були рішені, то наслідком сего було би знищенє віри, що є розвязкою тисячних інших квестій; без неї наше естование є безцілне, а болі наші безконечні. Від нужденного хробака до розвиненого людського ества, від хаосу першого дня до сучасного стану світа, від першого, слабого порушеня серця до певних, зрілих і сьмілих його ударів — провадить невидима Божа рука, хоронить й відживляє внутрішнє ество, що є основою зовнішного світа, образує її, вигладжує, усовершує — на що? Може на се, щоби, коли стає подібною до півбога серед румовищ сьвятині тіла, удар смертної коси убив її на завсїгди, щоби нічого не лишило ся із сеї укритої безмірної вселенної, тужливої і ослоненої трупом, а тільки самітний його дух, що вічно засїває зерно а ніколи не знає про живна? Одна вічність, що глядить з роснукою в другу вічність, а в цілій духовій вселенній нігде кінця, нігде цілі! Чи ж мусимо приймати всі ті суперечности і загадки, що мішають не тільки гармонію а навіть саму основу твореня — і то тільки по причині тих трудностей, яких дійсно наша ничтожність розвязати не може? Любий Каролію, чи ж хочеш внести неагоду в сю гармонію сфер, що ествує не над нами а докруги нас? Диви, як лагідно і зворушуючо відходить день і диви, з якою повагою покриває

найконечніших, бо сему опирало ся польске коло.

Теперішню хиткість і ненависть польского кола міг би був укр.-руський клюб вихиснувати, колиб его склад і напрям его змагань міг був достроїти ся до змагань парламентарної більшости. Однак більшість укр.-руського клюбу не могла ще підняти ся до того розуміння, яким здавна кермуть ся буковинсько-руські послы, зєднені тепер в окремім невеличкім клюбі, до того зрозуміння, що політика є змаганєм до осягнення можливостей, до здійснення річий осяжних. Буковинсько-руські послы, хоч не численні, уміли незначними, але частими придбаннями послідовно пособляти національному і культурному розвитку і поступови руского народа на Буковині і сій послідовній політиці, сему зрозуміню можливостей треба приписати нинішній поступ і розвиток Русинів на Буковині в порівнянню з невідрадним положенєм ще в 90-их роках минувшого століття. До такого зрозуміння можливостей треба суспільність виховувати, а таке виховуванє до зрозуміння можливостей є особливо трудне в часах, які в останніх десятиліттях переживає руский нарід. Коли однак справді наша народна політика не має на довгі роки стати безплідною, безвиглядною, то до сего зрозуміння повинні передовсім дійти поважні провідники народу і хочби з нараженєм своєї популярности повинні прийняти ся тої трудної задачі виховування рускої суспільности до зрозуміння можливостей і осяжних річий.

Жадоба популярности і демагогія є однак не тільки недугою наших політичних кругів, а як ми вже в горі натякнули, і польского кола, але ся недуга стала в сих часах пошестію загальною. Велика часть послів виплинула та верх, вийшла на видівню парламентарну лише завдяки своїм демагогічним розмахам і окликам, а вийшовши на парламентарну видівню не перестала бути демагогами, замість заняти становище політиків і законодавців.

І томуго сї великі надії покладані на «народний парламент» загального голосування, не здійснили ся, не довели до відродіння парламентаризму, як сего многі сподівали ся. Після більш як трилітнього вступу, отже після впливу більшої і оловини законодатної доби державної ради, народний парламент став зовсім немічним, неспосібним до тих великих народних і дер-

нас темна ніч своєю тїною? О, чи не повіриш, що наші духи можуть виловити ся з пороку хоч би так, як місяць в повні виловлює ся з поза кратеру Везувія? — Джона взяла його за руку і сказала: Чи серед нас всіх, тебе одного тільки має мучити ся віра розпуки? — Дві горячі зльози спали з його заслезених очей. Поглянув на гори і сказав: Серце моє признає вам слухність, а розум не може ще тепер згодити ся на ваші погляди.

— І ось, отче добродію, — сказав Ормебі, замикаючи книжку і ховаючи її до кишені — се стан моєї душі. Серце моє з вами, бо і розум хоче за його приміром. Поставте Бітру на місци Джони а зрозумієте моє зворушенє.

— Навіть і се не вистанє — одвітив я. — Хоч би навіть розум ваш пішов за серцем, то і тоді ще будете для нас так чужими, як тепер.

— Не розумно! — крикнув здивований — чейже ходять тут тільки о се, щоби я був пересвідчений про правду вашої науки.

— Дуже помиляєте ся. Пересвідченє не є вірою. Тисячі ваших однодумців є пересвідчені про правди католицизму, а однак є вони так чужими для нашої Церкви, як буддисти, або ісповідники Конфуція. Віра — се не річ, яку можна набути читанєм, або знанєм. Се такий дар, як талан великого різбаря або музика, шестий змісл, чистий дар Наймудрішого і Найліпшого!

(Дальше буде).

жавних задач, до яких его покликано з волі монарха міліонами голосів широких народних верств.

Були сподіваня відродіння і процвітання парламентаризму, а тимчасом проявив ся сумний занепад, ще сумніший, як за часів куріяльного парламенту. Не так ждало ся, та так склало ся, як каже народна пословиця. І з політичного становища сей занепад є вельми невідрадним явищем, бо як небудь би можна докорювати правительству недостачею почину, недостачею проводу, недостачею ясної політики, то се сумно, що народний парламент не здобув ся на який розумний почин, не взяв проводу політики в свої руки, хоч до него, здавало ся, вийшли сьвіжі, нові люди.

Політичний огляд.

Австро-Угорщина

Про відроченє державної ради подає півурядовий Fremdenblatt такий погляд: «Державна рада відрочена. Рішаючою при тім була та обставина, що полагоді предлоги про засновини італійского правничого віділу насували ся в бюджет. комісії особливі труднощі, а крім того не було виглядів на успішне побороженє перепон законодатної діяльности. Через відроченє держ. ради лише прервало ся італійське університетське питанє». Далше виводить сей дневник, що правительствє намагає ся найти більшість для сєї справи дорогою порозуміння а дальше пише: «Що більшість держ. ради не спромогла ся довести вже тепер до кінця сєї задачі, спадає по части виною на обструкцію Словінців, котрі пособлювані помагачами приневолили до скоршої перерви парламентарних праць. Хоч справа ся була старанно підготовлена, однак перебито її безосновним і несподіваним опором». Далше виводить сей дневник, що загальна розправа над предлогою покінчена в комісії а відроченє не нарушує роботи комісії, і кінчить ось як: «Кілька місяців літної перерви дають нагоду народним представникам призадумати ся, чи і оскільки можна власні народні домаганя упертим спиноуванєм сповнення чужих домагань осягнути. А крім того в інтересі спільної парламентарної видівні повинні они застановити ся над словами міністра Штірґа висказаними в бюджетовій комісії, що полагода сего найлекшого і найяснішого університетского питаня може бути уважана симптоматичною для можливости спільної парламентарної роботи взагалі. Се поважне питанє є великої досяглости для будучого розвитку парламентарного життя, що ніхто не зможе від сего усунути ся, кому лежить на серці удержанє парламенту. Італійці, котрі поважним і розважним поступованєм здобули собі в політичних кругах велику прихильність, здобудуть ся також на потрібну терпеливість і уміркованє на той час вижиданя. А хоч здійсненє їх горячого бажаня спинено неумотивованою обструкцією, то можуть они черпати віраду в покликку роботящих сторонництв: «До побаченя в осени при італійським правничим виділі!».

Як можна сподівати ся, державна рада збере ся аж в половині листопада (бо на конєць вересня і жовтня думає покликати правительствє сойми), але замітно, що N. fr. Presse звертає бачність держ. ради на се, що в осени она почне останню третину законодатної доби. «Тоді може стати ся, пише сей дневник, що такі пересилєня не покінчать ся відроченєм, але що Корона відкликє ся до виборців. Ще одного політичного банкрутства не зможе держ. рада пережити, не втративши останків довіря, яке ще їй лишило ся по такій пустій минувшині. Конєць літної сесії був справді соромний».

Дневний порядок найблизших засідань угорского сойму ще доси не усталений. Одні кажуть, що наради має розпочати адресова дебата, другі, що президент міністрів гр. Куен має поставити на першім місци дневного порядку

предлогу що до тимчасових правительственних розпорядків і в тій ціли представить соймовий особний внесок. В тім тижни розпочинає ся політична боротьба в комісіях, а в слідуєчім тижни в повній палаті. Офіційний правительственный орган Magyar Nemzet каже у вступній статі, що опозиция бажает викликати велику дебатну над загальним політичним положенєм.

Юлій Юст заповідає в Egyetertes як найострійшу боротьбу опозиції проти правительства і думає, що є такі політичні питаня, вимагаючі скорого полагожденя, що годі з ними чекати до осени. Передовсім розходить ся о виборчу реформу. Magyarorszag, орган Гольоша, заявляє у вступній статі, що для парламенту нема пильнійшої задачі, як переведенє виборчої реформи. Здаєть ся, зазначить сторонництво Юста се своє становище в часі адресової дебати, яка розпочне ся в понеділок.

Адресова комісія угорского сойму випрацювала вже начерк адреси, яка є парафразою престольної бесіди. Она домагає ся передовсім загального виборчого права, однакє при безусловнім захованю переваги Мадярів, а також підняте платєби готівкою.

Заграниця.

Католики в Іспанії є так добре зорганізовані, що не потребуєть обавляти ся тих ворожих атаків, які проти них в останніх часах звернуло правительствє. Народні маси є освідомлені в релігійнім і суспільнім напрямі.

Є тепер в Іспанії 255 католицких товариств, 47 робітничих патронатів, 556 рільничих синдикатів, 297 райфайзенівських кас, 95 промислових синдикатів, 33 консумційних товариств, 29 щадниць, 92 товариств обезпечєнь, 33 диєцезияльних рад, 8 народних бібліотек і три кредитові банки. Всі згадані організації стоять на католицкій основі. Католицка печать обнимає 60 часописий, з яких 17 виходить лєдво від року. Осередком організації є церковні приходи, які є огнищем релігійного і суспільного життя. Всі католицкі організації підлягають центральной, якої осідком є Мадрид. Она займає ся пропагандою, а особливо дбає про творенє і удержуванє робітничих організації. Централь стоїть в тісних зносинах з диєцезияльними радами, які єствують по всіх диєцезиях. Треба піднести, що в Іспанії є духовенствє діяльним живлом в суспільних акциях, а перед веде в тім напрямі архієпископ Валенція, Гісасоля. Він каже виразно, що суспільна акция вимагає певної участі сьвященників в господарских організациях. Сьвященик повинен крім сего дбати про те, щоби видобути відповідними середниками робітничий і селяньський стан з рук лихварів. Завершенєм цілої католицкої акції має бути великий католицкий дневник, що небавом повстане. Він буде звав ся El Debate і буде зміряти явно в католицкім напрямі під релігійним і суспільним зглядом.

Підчас коли італійський президент міністрів Люцатті попирає шкільну програму радикального міністра просьвіти Кредара в справі сьвітських шкіл і в суботу здобув успіх в парламенті то міністер заграничних справ Сан Джіуліяно виступає яко оборонець конфесійних шкіл за границею. Посол Басліні зажадав іменно зчеркненя 7-го артикулу домагаючи ся, щоби італійські школи за границею були сьвітськими школами. Сан Джіуліяно заявив, що не може прихилити ся до сего жаданя, бо годі зборонити науку релігії тим, котрі хотять її, а якої мусять держава уділяти при помочи духовних ріжних релігій. З огляду на се Басліні відкликав свій внесок. Так отже Італія веде двоюку політику: у себе дома заміняє католицкі школи на сьвітські, за границею, де, як каже Сан Джіуліяно, розходить ся лише о любов вітчизни, попирає правительствє католицкі школи.

Просимо відхобити перегплату.

Новинки.

— Календар. В суботу: руско-кат.: Давида преп.; римо-кат.: Кирила еп. — В неділю: руско-кат.: Самсона преп.; римо-кат.: Амалії д.

— **Ексц. Епископ Чехович** виїхав 8. липця до купелів.

— **Gazeta Narodowa** твердила, що питомців духовної семінарії розпущено не лише з причини кривавих подій на львівському університеті, але також «задля анархістичних відносин, які запанували між богословами». По словам згаданого органу, питомці-Українці мали в страшний спосіб побити своїх товаришів-москвофілів, а що дисципліна в духовній семінарії знищена і ректорат стратив всякий авторитет і не умія удержати ладу, тому треба було розпустити семінарію. Сі вістки „Gazet-и Narodow-oi“ передрукував звисний зі своєї «прихильности» для ректорату «Галичанин», хоч знає дуже добре, що в напасті «Gazet-и Narodow-oi» нема одного слівця правди. Карність між питомцями в ніч не порушена, авторитет заряду як найкрасший і руськоїдним органам нема найменшої потреби печалити ся інституцією, яку хіба тому нападають, що она їм солию в оці.

— **Звіт дирекції приат. рускої гімназії в Рогатині** за 1909/10 шк. рік, присланий нашій редакції, переповімо коротко, щоби познакомити нашу суспільність зі станом сеї гімназії. Гімназія, яка мала с. р. три класи (в I. кл. були два відділи) одержала право прилюдности рескриптом міністерства просвіти з дня 7. червця 1910. ч. 20.907. Удержанем гімназії займає ся рогатинська філія Р. Тов. а педаг. Крім управителя п. Мих. Галуциньского, професора золочівської гімназії, учило 7 учителів обовязкових і надобовязкових предметів, а один учитель співу. В бібліотеці для учителів є поверх 200 творів в 500 томах. До бібліотеки для учеників закуплено 114 книжок. Фізикальний кабінет має 50 приладів до науки фізики (тільки було треба в III класі). До природописного кабінету придбано дорогою купна або дарунку кількадесять примірників оказів. Набуто також прибори до географії, співу, руханки, геометрії і рисунків. В «хроніці закладу» читаємо між иншими, що дня 26. мая ученики виїхали зі своїми професорами до Галича на прогулку. Там по спільнім обіді, оглядали місто і замок. Довше задержали ся над Дністром і приглядали ся будові нового моста, відтак оглядали пароходи на ріці а потім пішли на замок, де проф. Крипякевич вложив коротко минувшину Галича. Прогулка ся очевидно мусіла причинити ся до поширення світогляду молодіжи. В дальшій розділі звіту подано статут тов.-а. «Шкільна Поміч», заложеного в Рогатині для заломоги убогих учеників тамошної приват. рускої гімназії. Від I/III. до 30/VI. с. р. мала „Ш. П.“ 37042 К доходу, а 8546 К видатків, решту уміщено на щадн. в „Рускій Касі“ в Рогатині. В бурсі філії Р. Т. П. приміщено 87 учеників, які платили нересічно по 12 К місячно.

Статистика учеників. З початком шкільного року вписало ся 165 учеників. В році виступило 10, а нових прийнято 15, так що класифіковано 170 учен. З того було в I. кл. 43—40, в II-ій 51, а в III-ій 36. Всі ученики признали ся до укр.-рускої народности; між тими був 1 римо-католик і 5 мойсевого віроісповідання, решта греко-католики. З Рогатина було лише 18 учеників, з рогатинського повіта 95, а з инших повітів 57. Вік учеників сягав від 11 до 18 літ (17 літ мало 5 учеників, а 18 літ 4). Стан родичів: селяни і маломіщани 143, ремісники і промисловці 8, держ. слуги 7, священники 6, нар. учителі 4, а по 1 автономічні урядники і зарібники. Всі ученики ходили на надобовязкову науку польської мови і руханку, на історію Русь-України 36 (III. класа), а на рисунок 24. При класифікації одержало поступ: здібних з відзначенем 37, здібних 100, здібних загально 17, нездібних 12, поправку з одного предмета 5. Числячи двійки і поправки разом дістанемо 100% перепавших. Вкінці треба додати, що в списі класифікованих находимо в I. класі 5 імен дівчат, а в II-ій і III. кл. по 1, хоч в звіті пише ся всюди „ученик“, а нігде не згадано про учениці.

Урядовий звіт попереджує розвідка проф. Івана Галуциньского п. з. „Новий напрям в сучасній бісльогії“.

— **Зміни віроісповідання у Львові.** В маю с. р. втратив греко-католицький обряд знова 19 слабодухів, а се 10 мужчин а 9 женцин, очевидно в користь римо-католицизму, який разом з иншими зискав 24 душ. На греко-кат. перейшов зато один православний.

— **На „славянський зїзд в Софії“** виїхали з „галицко-русскахъ“ послі: др. Марков і Курилович, а крім них др. Глушкевич, др. Геровский, др. Граневецкий, др. Сьокало, Щавинський і другі. Замітна річ, що не поїхав туди др. Дудкович, бо, як кажуть, бояв ся стрінути з чоловіком, якого розвив родинне житє.

— **По університетских подїях.** Державна прокуратура звернула акти з передвсугупного слідства надрадникови Рибіцкому, з порученем перевести подрібне слідство.

— **Жнива.** Сего року зачали ся жнива в декких сторонах Галичини о два тижні скорше, чим

звичайно. З вікон залізниці між Львовом а Бродами можна було ще перед тижнем бачити копи вижатого жита коло Задвіря а найбільше коло Красного. Тепер по дощи жнива зачнуть ся на добре.

— **Ріжні вісти.** Літач Лятат підніс ся на своїм літаку в Бетені на висоту 1.348 метрів і осягнув світовий рекорд. — Підчас останного обходу роковин самостійности Зєдин. Держав півн. Америки погигло від штучних огнів 28 осіб, а 1758 осіб попекло ся. — Холера в Росії ширить ся страшно. В Харкові занедужало 46) осіб, в тавридській губернії 515; в Ростові в однім тижни занедужало 411 осіб, а 171 померло. Також в херсонській губернії над Чорним морем лютує холера. — Музей Дзєдущицких у Львові вільно звиджувати тепер на вакациях щоденно, але лише за попереднім зголошенем.

— **Обманьства при регуляції Прута.** Перед трибуналом присяжних судій в Чернівцях розпочала ся оводі судова розправа в справі обманьств які пороблено минулого року при регуляції ріки Прута. Яко обжаловані станули: Лейба Шпінер і сім єго товаришів. Акт обжалованя закидує Шпінерови, що в порозуміню з контрольними властями уживав при регуляції Прута фашин із соломі і корчів, чим заподїяв правительству шкоду на 2.000 К. Розправа потриває цілий тижень.

— **Як купати ся,** щоби купіль виїшла на здоровле? Свіжа, чиста, рівна вода, є найздоровшою на купіль. І тому то літом, коли вже добре вода в ріці є загірїта, належить хіснувати з сего і часто купати ся, особливо нашим дорослим і старшим людям, які чомусь занедбують купіль, занедбуючи тим самим і своє здоровле. Найліпшим часом на купіль в році є теплий ранок, або вечер; в полудне в часі спеки не здорово купати ся. Купати ся треба на місци знавному, безпечному, особливо тим, що не уміють пливати. Не належить ніколи купати ся, коли чоловік утомлений, по невиспаній ночі, коли сильно зворушений, то є: роздратований, або розгнїваний. Також не вільно купатись по їдженю. Наколи чоловік зігрїтий а не утомлений і бажє купати ся, нехай перше посидить якийсь час над рікою, аж поти охолоне. Тоді поволи розбирати ся і як тіло вже сухе, не спочене, можна сміло скочити у воду і найліпше занурити ся у воді цілим тілом. Як чоловік чує себе нездоровим, або коли єму холодно, не повинен іти купати ся. Щоб купіль виїшла на здоровле, не треба у воді стояти на місци, лиш треба уживати руху. Омивати тоді добре тіло, трохи пливати, але уважати дуже на те, щоб у воді не втомитись. А що найголовнїше так се те, що у воді найздоровше бути дуже коротко. Купіль не повинна тривати довше як 5—10 минут. Перебуване через довгий час у воді є шкідливе і по довгий купелі замість здоровшиєм, відсвіжениєм, почуває себе чоловік обезсиленим і неначе зівляим. По купелі не треба витирати сильно тіла, лиш вимачати стїкаючу по нему воду і скоро убирати ся, потім уживати руху; проходитись не томлячись на вільному воздуху.

— **Дрібні вісти.** В Любїню вел. помер польський артист-різьбар Антін Попель. — В сегорічних цісарских маневрах возьме участь поверх 100.000 пішого війска, 15.000 кінноти, 258 гармат і 150 машинових карабїнів.

Оповідки.

— **Іменованя.** Міністер судівництва іменовув радниками суду і начальниками пов. судів: Жигм. Жижковського в Мостах вел., Бол. Гучинського в Радимні, Влад. Головецкого зі Львова для Олеська, Вол. Река з Бережан зі Гусятина; повітовими судиями і начальниками пов. судів: Тад. Малїша в Буську, Стеф. Луковського в Самбора для Мостиск і Тад. Мунка з Добромиля для Підгаєць; заступниками прокуратора: Олек. Ребчинського зі Львова для Станїславова, Стеф. Качмарка з Янова для Самбора і Едв. Грубера з Бучача для Коломиї.

— **З Бережан** просять нас оповістити, що абітуристську забаву, котра мала відбутися в Бережанах 12. липця с. р. відкликано з причини послїдних подій на львівськїм університеті.

— **Виділ Тов.-а „Шкільна Поміч“ в Сокалі** розписує конкурс на прийняте питомців до бурси на рік шкільний 1910. Услїва прийняти: 1. Батько (опікун) мусить бути членом „Шкільної Помочи“ влачучою річно членську вкладку 1 К. 2. Виділ приймає тільки добрих і пильних учеників, котрі дають запоруку гарного поведєня і добрих успіхів в науці. 3. Батько (опікун) буде точно платити місячну оплату 20 К з гори, до чого зобов'язує ся письменною декларацією. 4. Кождий питомець зложить 2 К на рік за зужите инвентаря. 5. Кождий прийнятий питомець має заосмотрити ся що найменше в 3 пари біля, 2 простирала на ліжку, 2 прост. під ковдру, 2 пошивки, 6 хусточок, 3 ручники, сїаник (180 см. довгий, 1 м широкий), 1 подушку, ковдру або коцик до

накриваня, порядне убране, плащ і 2 пари обуви. Поданя з долученем сьвідощтва шкільного і декларациї належить вносити до Видїлу „Шкільної Помочи в Сокалі на руку Впр. о. Мітр. др. Василя Левицкого до 15. серпня с. р. Всі бувші питомці мають на ново внести поданя о прийняте. — *Виділ.*

Посмертні оповістки.

— **Юліяна з Алиськевичів Даниловичева,** жена пароха з Іспаса коло Коломиї, упокоїла ся заосмотрена св. Тайнами, 7. с. м. в 38. році житя. В. І. п.!

Спомини про Б. Грінченка.

Невіджалована втрата невиспучого трудовника на народній і письменній ниві викликає безнастанно спомини про пок. Бориса Грінченка, котрого пам'ять не тільки не повинна вигасати серед нашої суспільности, але єго діяльність повинна усім нам оставати ненастанно в живій пам'їті і бути понукую і заохотою до житевої і пильної народної роботи. Київська „Рада“ подала спомини про останні хвилі покійного Грінченка списані визначною письменницею д. Надїєю Кибальчицевою, котрі тут наводимо.

З вражїнь про останні часи Б. Д. Грінченка.

Може коли мине який час, я матиму силу написати докладно про пробуваня Бориса Дмитровича у Оспедалетті, але тепер, коли ще не затих пекучий жаль, я сього зробити як слід не можу.

Особливо тяжко згадувати єго живого. Так і встане він перед очима такий, який приїхав сюди: стомлений і худий з типічною постатю і ходою хворого на груди, з великими блакитниши очима, що инодї здавались очима розумної хорої дитини, стільки в їх було покори та невимовної журби.

З першого разу, як тут я єго побачила, він зробив на мене вражїне людини, що тільки короткий час має пробувати на сьому світі. Відкіль воно виникнуло, я гаразд не розумію. Не можна сказати, щоб вигляд Бориса Дмитровича був вже такий хорий. Тут доводить ся бачити гірших, що живуть і живуть. Не було у него і того психічного пригнїчення, яке буває у безнадійно хорих, що траплять цікавість до всіх прояв жатя, які безпосередно не торкають ся до них, і психіка яких через се блідне та пригасає. Навпаки, він цікавив ся усім, про все розпитував ся, а головне хотїлось єму працювати і, ледве приїхав сюди, став мріяти про вороте, вже через те одно, що тут нема необхідних для праці книжок, нема потрібної бібліотеки.

З початку він ще міг виходити на бульвар і инодї до моря, але не міг сидіти так, нічо не робивши, а увесь час студіював італійську мову.

Не можливим здавалось, щоб ся людина була так тяжко хора, щоб она могла зникнути з сього сьвіта, але все було почуте, що він між нами буде короткий час. Через те в єго присутности все здавалось мізерним, про звичайне жите було трудно говорити, як тоді пізнійше, коли він лежав у трумні.

Приїхав він, з повисшеною температурою, але мріяти ї що дня не хотїв, казав тільки, що він чує, що у вечері она підіймає ся до 38, або й більше. Коли часом мїряв, то справді так і було. До свого здоровля він відносив, ся чудно. По сей час не знаю, чи він не зрозумів у якому стані було оно у него, чи єму було байдуже, тільки він і трохи не шанував єго, навіть мов навмисне робив те, що могло пошкодити (в сьому був такий упертий, що ніхто нічого зроби не міг).

Коли стали наближати ся роковини смерги єго дочки, Борис Дмитрович став дуже марїти. Температура підняла ся, він ледве ходив. Щей до того простудив ся і на перші числа жовтня почало ся погане. Правда, один час, потім, єму було полекшало, температура стала падати. Навіть збирив ся їздити гуляти, але у той день, як се мало ся почати, він знову застудив ся, ще трохи похорив, а потім ліг і більше вже не вставав.

20-го листопада в ночі у него пішла горлом кров і ї виїшло стільки, що серце ослабло. Тодї ледве, ледве вдало ся виратувати єго. Смерти тоді ждали кожду хвилину, навіть він сам примітив, що єму дуже не добре ї стурбував ся та став робити все, що єго прохали. Видно було, що єму хотїлось жити і власне для того, щоб не здавати горя дружині і працювати для української справи. На щастє він все таки не розумів всеї правди і був певний, що верне ся до Києва.

Тяжкі були ті останні сім місяців єго житя. Взагалі для кожного страшна річ місяці і

місяці лежати немичним, як мала дитина, але для него, що був такий делікатний, котрому було так неприємно кого турбувати — той стан був далеко гірший ніж кому іншому.

Проте, хоч які були его страждання, хоч як ему було не добре, він був завжди прихильний до тих, що були біля него і ніколи не чули они від него різкого слова. Навпаки, навіть у найгірші години, турбував ся, чого не сплять, чи їли, журив ся, що его дружині нема відпочинку. Хоч і було кому замінити її, але она не хотіла відходити від Бориса Дмитровича, тай він без неї не міг обійти ся, навіть коли она на часину виходила, робив ся сумний, турбував ся, ждав. Цілими днями она читала ему у голос, бо се его трохи розважало і не давала думати та згадувати.

До самого кінця він мріяв про поворот, часто розпитував про подорож, радив ся як їхати. Можна було собі уявити, яка се мука була тих, котрі знали, як мало, мало надії було, щоб та педорож могла для него здійснити ся. Проте маленька надія все таки була. Може через те, що без неї булоб неможливо тяжко, може через те, що вже кілька разів вдало ся виратовувати, тоді, коли інший організм не видержав би. На певно можна сказати, колиб не величезне горе, що мав на серці, він подолів би хворобу, бо організм мав досить міцний.

Борис Дмитрович останні часи майже зовсім не їв, і звичайно, страшно слабів. За десять днів до смерти, він подарував своєму чоловікові і мені книжку „Серед темної ночі“, на котрій зробив напис. Се майже останне, що він написав у своєму життю. Трудно було ему писати, мій чоловік, при якому він се писав, не міг дивити ся, і вийшов з хати. Букви виведені тремтючою знесленою рукою, роблять таке вражіння, що не сила на них глянути. Здає ся, що у тому нерівному писаню, яке колись було таке тверде, виразне та енергічне, вся історія замуленою людяно.

(Конець буде).

Телеграми

в дня 8. липця.

Берлін. Do Berl. Tagbl. доносять з Царгорода, що викрито там заговор на жите міністрів і молодотурецких провідників. Заговорники змагали до повалення теперішнього молодотурецкого правительства. Кільканайцять осіб увязнено.

Мадрид. Епископ Мадриту промовляв в сенаті в релігійних справах і критикував з правного становища оба королівські декрети що до релігійних стоваришень, та II. арт. конституції. Президент міністрів Каналехас відповів: або та справа буде розв'язана в мирі і згоді, або рішуть її правительство на основі своєї влади і енергії. Далше Каналехас заявив, що власть Церкви не може бути висша від власти правительства, тому оно рішило ся розв'язати релігійну справу енергічним кроком.

Відень. N. fr. Presse пише, що з нагоди 80 тих роковин уродин цісаря дня 18. серпня буде наділений до 400 ордерових відзначень з виключенем всяких політиків.

Прага. Nar. Listy жадають нагально скликання чеського союму.

Рим. Вчора по полудни упав ту сильний град, який є ту рідким явищем.

— Ціни засобів поживи у Львові в часі від 25 червця до 6. липця 1910 за 1 кілограм: Баранина 1 К 30 с, теллятина 1 К 64 с; біла фасоля 33 с; червона фасоля — с; горох лущений 49 с, мелущений 38 с; пара гусий 12— К; пара яєць 13 с; копа яєць 2 90 К; пішоняна каша 32 с; пара індиків 16— К; пара каплунів 5 50 К; пара качок 6 К; пара кормлених курий 5 К; пара більших курят 2 50 К; перлові крупи I-та 44 К; III-а 36 с; ячмінні крупи 32 с; гречані крупи 40 с; краківські крупи 64 с; грисок 50 с; картсфлі 7 с; кукурудзяні крупи 30 с; сьвіже масло 2 80 К; старе масло 2 20 К; пшенична мука по 49 1 44 с; житна мука 32 с; гречана мука 32 с; кукурудзяна мука 34 с; літр солодкого незбираного молока 24; збираного 11 с; волоче мясо від 1 54 К до 1 44 К; провінціоанальне мясо від 1 24 К до 1 24 К; поладвця 1 92 К; живі риби 3 00 К; середний риж 48 с; білий верповий смалець 2 30 К; літр солодкої сметани 72 с; квасної сметани 84 с; сало 2 10 К; сьвіжа солонина 2 10 К; вуджена солонина 2 20 К; сир в плесканках 68 с; джжковий сир 54 с; сира верповина 2 30 К; звичайні булки 50 с; кайзерки на молоці 70 с; роғальки на маслі 1 70 К; житний хліб 34 с.

Тижневий звіт

Торговельної і промислової палати

про ціни збіжа і продуктів у Львові від 25. до 30. червця 1910:

	за 50 клг.
Пшениця	9 80—10 00 К
Жито	6 60— 6 80 К
Ячмінь броварняний	6 00— 7 00 К
Ячмінь на пашу	6 30— 6 50 К
Овес	7 00— 7 30 К
Кукурудза	0 00— 0 00 К
Гречка	0 00— 0 00 К
Горох до вареня	12 00—13 00 К
Горох на пашу	6 95— 7 15 К
Бобик	7 00— 7 25 К
Конюшина червона	65 00—75 00 К
Конюшина біла	70 00—88 00 К
Конюшина шведска	75 00—85 00 К
Тимотка	22 00—25 00 К
Ріпак зимовий	10 75—11 00 К
Насіне конопл.	00 00—00 00 К
Хміль старий	135 00—160 0 К
Хміль новий	120 00—150 0 К

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

від 1. до 16. липця 1910.

Найгарнійша сензация.

Щоденно о 8. год. вечер представлени. В неділі і сьвята 2 представлени о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що п'ятниці High-Life представлени. Білети вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5.

Для прикрашея

комнат і Читалекх!

ТАРАС ШЕВЧЕНКО в домовині і МОГИЛА ШЕВЧЕНКА над Дніпром

Картини Сластьяна виконані в артист. інституті Ангера у Відні у величині 24+30 см. можна набути в книгарні Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, Ринок ч. 10; за 80 сотиків без пересилки, за 1 К з пересилкою (franco). Прибуток з ровпродажи жертвував радн. Ол. Барвінський на памятник Т. Шевченкови в Києві.

B. HERDER FERLAG, WIEN I, WOLLZEILE 33:

— Der Sozialismus. Eine Untersuchung seiner Grundlagen und seiner Durchführbarkeit. M. 3 60; geb. in Leinw. M., 4 30. (K. 4 32, geb. im Leinw. K 5 16).

— Egger Augustinus. Der Klerus und die Alkoholfrage. Auflage 4. K — 48.

— Ehrle Franz, S. J., Beiträge zur Geschichte und Reform der Armenpflege. K 2 16.

— Meyer Theodor, S. J., Die christlichethischen Socialprinzipien und die Arbeiterfrage. 4. Aufl. K 1 56.

— Lehmkuhl Augustin, S. J., Arbeitsverlag und Streik. 4. Aufl. K — 72.

— Lehmkuhl Augustin, S. J., Die soziale Not und der kirchliche Einfluss. 4. Auflage K — 96.

— Das Privateigentum als soziale Institution. 2. Aufl. K 2 16.

— Cathrein Viktor, S. J., Die Frauenfrage. 3. Aufl. K 2 88. geb. in Leinw. K 3 48.

— Das Paradies der Sozialdemokratie, so wie es wirklich sein würde. Nach sozialdemokratischen Schriften für alle besonnenen Arbeiter dargestellt. 6. Aufl. K — 24.

Лекцію на селі прийме приватний інструктор, Степан Біляк, студент прав, Львв., ул. Льва Сап'їги ч. 85.

Телефон 788. — Конто щадниці поштової 25.261.

Товариство взаїмних обезпечень

„Дністер“

у Львові, ул. Руска ч. 20. (власний дім).

приймає обезпеченя будинків, збіжа і знарядів господарских, від шкідливіх під корисними услівями,

числить умірковані премії за обезпеченя,

ліквідує шкоди безпроволочно по пожарі,

уділяє обезпеченим членам з річної надвижки звороти.

За рік 1909 припадає на користь членів зворот 10⁰/₁₀.

Поліси „Дністра“ приймає при позичках Банк краєвий у Львові і в Чернівцях, Галицка Каса Ощадности, Руска Щадниця і інші каси ощадности.

Через „Дністер“ можна асекуровати ся на жите в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові. Інформациі до обезпечень уділяють агенції „Дністра“.

Зголшеня письменних господарів о агенцію приймають ся тільки з таких громад, де еще не робить инший агент „Дністра“.

Фонди „Дністра“ 31/12 1909 виносять: Фонд резервовий і резерва премій К 2,146.977—; інші фонди К 594.647—; разом К 2.781.624—

Канцелярії Товариства отворені для сторін від год. 8—2.

Розклад залізничних поїздів

важний від 1. мая 1910.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	вночі
Кракова	5 50	8 55	1 30	5 45	10 05
Кракова	7 27	10 10	1 15 B	8 40	2 30
Тарнога	—	—	1 05	—	—
Підволочиск	7 20	12 00	2 15	5 40	10 30
Черновець	8 05	—	2 05	5 53	9 30
Черновець	—	—	—	6 35	12 20
Станиславова	5 45	—	—	—	—
Коломиї	—	10 21	—	—	—
Ходорова	7 15 Г	—	—	—	—
Стрия	7 28	11 45	4 25	7 41	11 02
Стрия	—	—	—	10 19 D	—
Самбора	8 00	9 58	2 00	—	9 00
Гави рускої	7 32	12 00	—	8 00	—
Яворова	8 15	—	5 00	—	—
Брухович	7 32	1 05 Л	1 33 З	8 00	9 25 З
Брухович	7 49 K	1 20	1 03 З	3 26 K	—
Підгаєць	—	11 15	—	—	—
Винник	—	—	—	—	12 10
Янова	8 15	1 10 K	5 00	9 26 K	10 07 K
Любіня	8 00	9 38	2 00	9 00	11 40 P
На Підзамче з:	—	—	—	—	—
Підволочиск	7 01	11 40	2 00	5 17	10 13
Бродів	7 01	—	2 00	5 17	10 12
Підгаєць	—	10 54	—	9 44	—
Винник	7 26	—	—	6 29	11 55 A
На Личаків з:	—	—	—	—	—
Підгаєць	—	10 3	—	9 28	—
Винник	7 10	—	—	6 13	11 39 A
Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд.	вечер	вночі
Кракова	4 55	8 25	3 15	6 55	11 15
Кракова	6 04	8 40	3 55	7 45	12 45
Кракова	—	—	2 45	6 04	—
Мшани	—	—	3 30	5 41	—
Підволочиск	6 20	10 40	2 16	8 10	11 10
Черновець	6 10	9 35	—	—	10 26
Черновець	—	9 10	2 23	—	2 50
Станиславова	—	—	2 52	—	—
Коломиї	—	—	—	5 59	—
Ходорова	—	—	—	8 23 B	—
Стрия	7 30	10 15	1 45	6 50	11 25
Самбора	8 00	9 05	3 40	—	10 40
Гави рускої	7 31	—	2 30	7 10	11 35 З
Яворова	8 20	—	—	6 30	—
Брухович	6 13	10 05 L	2 35 З	8 38 З	11 35 З
Брухович	7 34	12 25 З	4 24 З	7 10	—
Підгаєць	5 58	—	—	6 16	—
Янова	8 20	10 20 K	1 35 H	3 35	6 39 K
Любіня	6 00	9 05	2 15 P	3 40	10 40
З Підзамча до:	—	—	—	—	—
Підволочиск	6 35	11 00	2 31	8 33	11 32
Бродів	6 35	11 00	2 31	8 33	—
Підгаєць	6 12	—	—	6 30	—
Винник	—	—	1 30	—	11 35 A
З Личаків до:	—	—	—	—	—
Підгаєць	6 31	—	—	6 50	—
Винник	—	—	1 49	—	10 54

ЗАМІТКА: Поспішні поїзди печатані товстим другом. — *) Лише в неділі.

A = лише в середині і суботи. — B = від 1 6 до 3 09 щоденно; B = в день перед кождою неділею і сьвятами обох обрядів. — Г = в день по кождій неділі і сьвяті обох обрядів. — Д = від 19/6. до 11/9. в неділі і рим. кат. сьвята. — З = від 1/6. до 3/9. щоденно. — К = від 1/5. до 30/9. щоденно. — Л = від 1/6 до 31/4 щоденно. — Н = від 1/5. до 11/9. в неділі і рим. кат. сьвята. — P = від 15/5. до 11/9. в неділі і рим. кат. сьвята.